

ASIA

Päätös poiketa YSA-alueiden rauhoitusmääräyksistä Helmi-vieraspetohankkeen pyynteihin yksityisillä suojelualueilla, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella ajalla 1.1.2025-31.12.2028.

VIREILLETULO

7.10.2024

HAKIJA

Jussi Viitanen
Metsähallitus, Helmi-vieraspetohanke
Yhteyshenkilö: Projektipäällikkö Mikko Toivola, puh 040-934947

HAKEMUS

Hakija anoo Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (jatkossa ELY-keskus) lupaa poiketa luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä Pohjanmaan rannikolla sijaitsevilla Natura-alueilla.

Helmi-vieraspetohanke on Suomen riistakeskuksessa ja Metsähallituksessa 1.5.2021 käynnistynyt vieraspetopyyntihanke. Hanke on ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön rahoittama ja se tähtää haitallisten vieraspetojen tehokkaaseen poistoon 72 erityisen arvokkaalla Suomalaisella lintuvedellä.

Haitalliset vieraspedot eli supikoira ja minkki ovat yhtenä syynä monien arvokkaiden lintuvesien huonoon vesilintutuottoon. Helmi-vieraspetohankkeessa tähdätäänkin lintuvesien ja niiden lähiympäristöjen alueella vieraspetokantojen alentamiseen tehokkaan petopoiston avulla. Suomen riistakeskuksen ja Metsähallitus koordinoivat Helmi-vieraspetohanketta omina hankkeinaan. Suomen riistakeskuksen hoitovastuulla ovat 42 lintuveden vieraspetopyynnit ja Metsähallituksen vastuulla on 30 lintuvettä.

Vieraspetopyyntialueet on jaettu 8 hoitoalueeseen, joista jokaisen alueen lintuvesien vieraspetopyyntejä organisoi riistasuunnittelija tai metsästyksen asiantuntija.

Helmi-vieraspetohankkeen vieraspetopyynnit tukevat Helmi-elinympäristöohjelmassa tehtäviä muita kunnostustoimenpiteitä. Myös vieraspetojen pyynti tullaan alueilla järjestämään YSA- ja Natura -alueiden luontoarvot huomioiden. Alueilla käytetään vain sellaisia pyyntimenetelmiä mitkä eivät aiheuta pysyviä muutoksia alueen luontoon. Lähtökohtaisesti käytettäviä pyyntimenetelmiä ovat supikoiran loukkupyynti, minkin rautapyynti, supikoiran/minkin pintapyynti, pyynti karkottavalla koiralla ja vahtimispyynti. Eteläisessä Suomessa Natura- ja YSA-alueen pyyntiaika on 1.8.–30.4. mikäli suojelupäätöksessä ei ole

tiukempia rajoituksia. Koirilla tapahtuvan pyynnin osalta mahdollinen häiriövaikutus estetään hyödyntämällä riistakamerahavaintoja tai muuta tuoretta jälkihavaintoa. Mikäli suojelutavoitteiden kannalta merkittävän häiriövaikutuksen syntymistä ei pystytä varmuudella estämään pidättäydytään koirapyynnistä kokonaan.

Vieraspetopyynnin raportoinnit hoidetaan Helmi-vieraspetohankkeen yleisten raportointiohjeiden mukaan ympäristöministeriölle sekä maa- ja metsätalousministeriölle sekä sopimuksen mukaan ELY-alueille.

Vieraspetopyyntien organisointi

Helmi-vieraspetohanke on suurin Suomessa järjestetty vieraspetojen haittoja vähentävä hanke. Pyyntitoimintaa on kehitetty käytännössä 1.9.2021 alkaen Suomen riistakeskuksessa ja Metsähallituksessa. Hankkeessa on saatu tähän mennessä saatu saaliiksi kaikkiaan yli 12 000 supikoiraa ja vajaat 2000 minkkiä. Turun yliopiston tekemän supikoirakannan seurannan mukaan supikoirakanta on saatu selvästi laskemaan lähes kaikilla hankkeen maakuntien kohdekokonaisuuksilla. Hankkeessa tehdyn arvion mukaan pyyntitoiminta pyyntikohteilla kehittyi edelleen vaikuttavampaan suuntaan.

Haettavat poikkeusluvut

Hankkeessa tarvitaan poikkeusluvut vieraspetopyyntiin laajoille aluekokonaisuuksille, joilla on alueen mukaan erilaisia rajoituksia. Kaikilla YSA-alueilla vieraspetopyynti ei välttämättä ole luvanvaraista, listaamme kuitenkin kaikki hankkeen pyyntialueella olevat YSA-alueet, jotta luvan tarve tulee kaikille alueille varmistettua. Loukkujen ja riistakameroiden sijoittamiseen tarvitaan vielä erillinen maanomistajan lupa.

Haemme lupaa seuraaville toimenpiteille 1.1.2025 - 31.12.2028 väliselle ajalle:

1. YSA-alueella liikkuminen 1.8.–30.4. välisenä aikana
2. Supikoiran loukkupyynti elävänä pyytävillä loukuilla
3. Minkin rautapyynti heti tappavilla raudoilla
4. Supikoiran ja minkin pintapyynti
5. Supikoiran pyynti karkottavalla koiralla
6. Supikoiran vahtimisynti
7. Supikoirien etsintä kohteiden ruovikkoalueilla kehittyneen dronen avulla.

Suojelualueen vieraspetojen pyynti toteutetaan vuosittain 1.8.–30.4. välisenä aikana.

Pyyntimenetelmät on kuvattu tarkemmin hakemuksessa.

Poikkeuslupahaun kohteena olevat alueet:

Natura-alue 1: Vattajaniemi (FI000017)

YSA-alueet:

YSA207800 Vattajanniemi 6
YSA207909 Vattajanniemi 7
YSA207910 Vattajanniemi 8
YSA207919 Vattajanniemi 9
YSA207942 Vattajanniemi 11
YSA230690 Harjukari
YSA230691 Marinkaisen vesialue
YSA231513 Arvola

Natura-alue 2: Rummelön-Harrbådan (FI100003)

YSA-alueet:

YSA103713 STRANGIN LUONNONSUOJELUALUE
YSA205025 Kokkolan saaristo ja Harrinniemi
YSA207116 Trullöfjärden 1
YSA207189 Kokkolan saaristo ja Munakari
YSA207503 Kalvholmen 1
YSA207930 Kokkolan saaristo 3

Natura-alue 3: Laajalahti (FI 1000004)

YSA-alueet:

YSA207241 Laajalahti 1
YSA202570 Hällörsfjärden 22 ja Laajalahti

Natura-alue 4: Hällörsfjärden (FI0800052)

YSA-alueet:

YSA201114 Hällörsfjärden 1
YSA201115 Hällörsfjärden 2
YSA201116 Hällörsfjärden 3
YSA201117 Hällörsfjärden 4
YSA201118 Hällörsfjärden 5
YSA201789 Hällörsfjärden 6
YSA201791 Hällörsfjärden 7
YSA201792 Hällörsfjärden 8
YSA201799 Hällörsfjärden 9
YSA201804 Hällörsfjärden 10
YSA201805 Hällörsfjärden 11
YSA201806 Hällörsfjärden 12
YSA201807 Hällörsfjärden 13
YSA201808 Hällörsfjärden 14
YSA201809 Hällörsfjärden 15
YSA201810 Hällörsfjärden 16
YSA201811 Hällörsfjärden 17
YSA201815 Hällörsfjärden 18
YSA201819 Hällörsfjärden 19
YSA201820 Hällörsfjärden 20
YSA201871 Hällörsfjärden 21

YSA202570 Hällörsfjärden 22 ja Laajalahti

Natura-alue 5: Uudenkaarlepyyn saaristo (FI0800133)

YSA-alueet:

YSA103306 TORSÖN SAARISTOALUE (LUONNONSUOJEL

YSA107178 TORSÖN 2

YSA205456 Torsön 3

YSA205503 Torsön 4

YSA205554 Torsön 5

YSA205630 Lodörsbukten ja Lapuanjokisuisto

YSA205859 Lodörsbukten 1

YSA206089 Lodörsbukten 2

YSA207336 Nykarleby skärgård och Bådaviken - Lappo åmynning

YSA207429 Furuskärshällorna 1

YSA207820 Nykarleby skärgård och Bådaviken-Lappo åmynning 2

YSA233011 Björkskog

YSA237488 Furuskärs hällor

YSA237819 Hemochfuruskär

YSA241107 Saltkråka

YSA242165 Lötland

YSA242264 Rank

Natura-alue 6: Vassorfjärden (FI0800056)

YSA-alueet:

YSA202284 Vassorfjärden 1

YSA202334 Vassorfjärden 2

YSA202595 Vassorfjärden 3

YSA203319 Vassorfjärden 4

YSA204312 Vassorfjärden 5

YSA205848 Vassorfjärden 6

YSA206065 Vassorfjärden 7

YSA206106 Vassorfjärden 8

YSA207224 Vassorfjärden 9

YSA207311 Vassorfjärden 10

YSA207313 Vassorfjärden 11

YSA207316 Vassorfjärden 12

YSA207386 Vassorfjärden 13

YSA207552 Vassorfjärden 14

YSA207946 Vassorfjärden 15

YSA236176 Samfällda båtplatser

YSA239095 Stenlind

YSA239522 Mickelsson

YSA239594 Stenman

YSA241905 Örnebo

YSA242104 Vattenområde

YSA247184 Vattenområden

YSA251768 Katsholm och Högbäck

Natura-alue 7: Petolahden jokisuisto (FI0800054)

YSA-alueet:

YSA107238 ÖJFJÄRDEN 1
YSA107343 ÖJFJÄRDEN 2 (SJÖHOLM)
YSA202719 Öfjärden 3
YSA205010 Öfjärden 4
YSA205525 Petolahden jokisuisto 1
YSA205526 Petolahden jokisuisto 2
YSA205527 Petolahden jokisuisto
YSA205532 Petolahden jokisuisto 3
YSA205533 Petolahden jokisuisto 4
YSA205534 Petolahden jokisuisto 5
YSA205572 Petolahden jokisuisto 6
YSA205575 Petolahden jokisuisto 7
YSA205576 Petolahden jokisuisto 8
YSA205577 Petolahden jokisuisto 9
YSA205578 Petolahden jokisuisto 10
YSA205579 Petolahden jokisuisto 11
YSA205580 Petolahden jokisuisto 12
YSA205673 Petolahden jokisuisto 15
YSA205674 Petolahden jokisuisto 17
YSA205675 Petolahden jokisuisto 20
YSA205676 Petolahden jokisuisto 24
YSA205677 Petolahden jokisuisto 27
YSA205875 Petolahden jokisuisto 13
YSA205876 Petolahden jokisuisto 14
YSA205877 Petolahden jokisuisto 16
YSA205878 Petolahden jokisuisto 18
YSA205879 Petolahden jokisuisto 22
YSA205880 Petolahden jokisuisto 21
YSA205881 Petolahden jokisuisto 23
YSA205882 Petolahden jokisuisto 25
YSA205883 Petolahden jokisuisto 26
YSA205884 Petolahden jokisuisto 28
YSA205885 Petolahden jokisuisto 29
YSA205886 Petolahden jokisuisto 30
YSA205887 Petolahden jokisuisto 19
YSA205890 Petolahden jokisuisto 31
YSA205891 Petolahden jokisuisto 32
YSA206134 Petolahden jokisuisto 33
YSA206136 Petolahden jokisuisto 34
YSA206182 Petolahden jokisuisto 35
YSA206327 Petolahden jokisuisto 36
YSA206424 Petolahden jokisuisto 37
YSA206520 Petolahden jokisuisto 38
YSA206521 Petolahden jokisuisto 39
YSA206522 Petolahden jokisuisto 40
YSA230672 Höstman
YSA230683 Slätör
YSA230688 Syd
YSA230700 Sandsten
YSA230705 Udd
YSA230813 Viklund
YSA231489 Björkas
YSA231867 Fredriksberg

YSA233187 Åstrand
YSA235055 Gålöurin och Bocköurin
YSA238497 CharlesLångjuth
YSA242066 Samfällt Vattenområde
YSA242066 Samfällt Vattenområde

ASIAN KÄSITTELY

Kyseisille Natura 2000 -alueille sijoittuu useita yksityismaiden luonnonsuojelualueita, joiden rauhoitusmääräyksissä sallitaan metsästys voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Ottaen huomioon perustamispäätösten ajankohta ja sen hetkinen lainsäädäntö, katsoo Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, että minkin ja supikoiran pyynti voidaan tulkita perustamispäätöksissä mainituksi metsästämiseksi. Täten hakemuksen mukaiset toimenpiteet ovat sallittuja useimmilla hakemuksen mukaisilla yksityismaiden luonnonsuojelualueilla ilman poikkeamista rauhoitusmääräyksistä. Hakemus on ollut kuultavana yleistiedoksiantona 20.2.2025–28.3.2025 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa. Samassa osoitteessa on ollut saatavilla myös tiedoksi annettavan asian asiakirjat. Kuulemisen johdosta ei saapunut muistutuksia ja mielipiteitä.

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUKSEN RATKAISU

ELY-keskus myöntää hakijalle luvan poiketa hakemuksen mukaisilla alueilla sijaitsevilla yksityisillä luonnonsuojelualueilla selkärankaisten tappamista, pyydystämistä ja hätyyttämistä sekä kulkurajoitusta koskevista kielloista seuraavin ehdoin:

1. Lupa koskee minkkiä ja supikoiraa
2. Pesimälinnuston tarpeetonta häirintää tulee välttää
3. Lupa on voimassa myöntöhetkestä vuosittain ajanjaksolla 1.8.-30.4. 31.12.2028 saakka
4. Hakijalla tulee olla voimassa muut toiminnan edellyttämät luvat
5. Hakija vastaa yhteydenpidosta maanomistajiin
6. Hakijan tulee toimittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle raportti luvan käytöstä vuosittain 31.12. mennessä
7. Pyytäjien nimet ja toiminta tulee ilmoittaa yllä mainitussa raportissa. Hakija vastaa siitä, että toimintaan osallistuvat henkilöt noudattavat lupapäätöstä
8. ELY-keskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli luvan käytössä ilmenee väärinkäytöksiä
9. Tämä päätös tai sen kopio on pidettävä mukana luvan mukaisen toiminnan aikana ja esitettävä vaadittaessa

PERUSTELUT

Luonnonsuojelulain 54 § mukaisesti Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

ELY-keskus katsoo, ettei hakemuksen mukainen poikkeaminen luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä vaaranna alueiden suojeluperusteita tai heikennä Natura 2000 -alueiden luonnonarvoja. Sen sijaan toiminta edistää alueen hoitoa ja Natura 2000 -alueiden luonnonarvojen turvaamista vähentämällä vieraspetojen määrää suojelualueella. Minkki ja supikoiran saalistuspaine heikentää olennaisesti suojeluperusteisten lintulajien pesinnän onnistumista.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Supikoira on säädetty haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella ja minkki on säädetty kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Suomi on sitoutunut kansallisesti, EU-tasolla sekä kansainvälisesti torjumaan haitallisia vieraslajeja ja niiden aiheuttamia haitallisia vaikutuksia. Kansallisessa lainsäädännössä (Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015) maanomistajia sitoutetaan torjumaan haitallisista vieraslajeista aiheutuvia haittoja mm. luonnon monimuotoisuudelle. Hakemuksen mukaiset Natura 2000 -alueet ovat kansallisesti ja myös kansainvälisesti merkittäviä linnustoalueita, joiden luonnonarvoja haitalliset vieraslajit uhkaavat. Minkin ja supikoiran pyynti on täten yhteisen edun mukaista. Nyt kyseessä oleva hanke on määräaikainen, joten toimenpiteet on toteutettava vuoden 2028 loppuun mennessä.

Edellä mainituin perustein ELY-keskus päättää lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 § 3 mom. nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

SOVELLETUT LAINKOHDAT JA MÄÄRÄYKSET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 54 §
Yksityismaiden luonnonsuojelualueiden perustamispäätökset
Hallintolaki (434/2003) 34 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 § 3 mom.
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (2003/13) 19 §
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 §

TIEDOKSIANTO

Päätös annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiantona jakelulistan mukaisesti ja lisäksi yleistiedoksiantona. Yleistiedoksianto julkaistaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen nettisivulla.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja asiasta antaa ylitarkastaja Johanna Mykkänen, johanna.mykkanen@ely-keskus.fi, puh. 0295 027 037

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella vaatimuksella. Valitusosoitus on liitteenä.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on valmisteltu luonnonsuojelun valvontaryhmässä ja sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Johanna Mykkänen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Johanna Kullas. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Valitusosoitus

MAKSU

Maksutta, luonnonsuojelua edistävään tarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat valtion maksuperustelain 6 §:n nojalla maksuttomia

PÄÄTÖS

Hakijalle, sähköisesti

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Rajavartiolaitos
Mustasaaren kunta
Maalahden kunta
Kokkolan kaupunki
Kruunupyyn kunta
Uudenkaarlepyyn kunta
Vöyrin kunta
Pohjanmaan poliisilaitos
Natur och Miljö r.f.
Jakobstadsnejdens Natur
Malaxnejdens Naturförening

Oravaisnejdens Natur
SLL Pohjanmaan piiri ry
Pietarsaaren luonto ry
Vaasan ympäristöseura ry
Keski-Pohjanmaan Luonto ry
Ostrobothnia Australis r.f.
Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys ry
Birdlife Keski-Pohjanmaa ry
Tapiola ry
Intresseföreningen för en levande skärgård r.f.

Tämä asiakirja EPOELY/2641/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/2641/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kullas Johanna 07.04.2025 12:39

Esittelijä Mykkänen Johanna 07.04.2025 10:06